

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5CdoR/18/2023
Identifikačné číslo spisu: 6623201127
Dátum vydania rozhodnutia: 25.01.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Halušková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:6623201127.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti o maloletú U. A., narodenú XX. D. XXXX, C., L.. Š. XXX/XX, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, dieťa matky O. C. B., narodenej XX. V. XXXX, C., L.. Š. XXX/XX, zastúpenej advokátskou kanceláriou Márton & Partner, s.r.o., Senec, Dlhá 4, IČO: 47 242 019, a otca O. O. A., narodeného XX. V. XXXX, N., D. Z. XXX/XX, zastúpeného advokátskou kanceláriou LOVÁSZ LEGAL s. r. o., Bratislava, Železničiarska 18, IČO: 54 626 048, za účasti Okresnej prokuratúry Lučenec, Lučenec, F. Lehára 12, o zmenu styku, vedenej na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 17P/72/2023, o dovolaní matky proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 13. septembra 2023 sp. zn. 14CoP/25/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Lučenec (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) uznesením z 27. júna 2023 sp. zn. 17P/72/2023 vo výroku I. zrušil neodkladné opatrenie nariadené uznesením Okresného súdu Lučenec č. k. 17P/72/2023-28 z 29. marca 2023, vo výroku II. nariadil neodkladné opatrenie v tomto znení: III. Návrh matky na zákaz styku maloletej s otcom sa zamietá; IV. Obmedzuje styk otca s maloletou U. A., narodenou XX. D. XXXX tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletou každú párnú sobotu v mesiaci v čase od 09.00 hod. do 11.00 hod. a každú nepárnu nedeľu v mesiaci v čase od 09.00 hod. do 11.00 hod. v prítomnosti matky maloletej s tým, že miesto stretnutia rodičov pred začiatkom styku bude miesto bydliska maloletej; V. Matka maloletej je povinná maloletú na styk s otcom riadne pripraviť; VI. Súd za otca O. O. A., narodeného XX. V. XXXX udeľuje súhlas na psychologické vyšetrenie maloletej U. A., narodenej XX. D. XXXX; VII. Neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia konania vo veci samej vedenej pod sp. zn. 17P/72/2023.

1.1. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že matka podala 27. marca 2023 návrh na zmenu styku otca s maloletým dieťaťom a návrh na vydanie neodkladného opatrenia. Súd prvej inštancie v konaní sp. zn. 17P/72/2023 nariadil 29. marca 2023 neodkladné opatrenie, ktorým upravil styk otca s maloletou. Proti neodkladnému opatreniu podal otec 14. apríla 2023 odvolanie. Dňa 23. júna 2023 podala matka návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by súd dočasne zakázal styk otca s maloletou a zároveň by udelil súhlas na psychologické vyšetrenie maloletej.

1.2. Súd prvej inštancie zistil, že zo správy z psychologického vyšetrenia vypracovanej na základe údajov matky vyplýva, že u maloletej je prítomná úzkostná symptomatológia viazaná na situácie odovzdávania dieťaťa zo starostlivosti matky do starostlivosti otca, ktorej pretrvávanie môže mať negatívny efekt na zdravý psychický vývin dieťaťa a viesť k jeho neurotizácii. Klinický psychológ odporučil realizovať odovzdávanie maloletej za prítomnosti kolízneho opatrovníka s cieľom objektivizovať správanie dieťaťa a identifikovať možné príčiny a odporučil spoluprácu oboch rodičov s referátom poradenských služieb na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny; navrhol aj vyšetrenie dieťaťa detským psychológom. Táto správa spolu so správou (nečitateľnou) od detského gynekológa nepostačuje na to, aby súd neodkladným opatrením zakázal otcovi stretávanie sa s maloleťou dieťaťom. Matka neosvedčila okamžitú potrebu závažného zásahu súdu do rodičovských práv spočívajúceho v zákaze styku otca s maloleťou dieťaťom, a preto súd prvej inštancie jej návrh ako neodôvodnený zamietol v celom rozsahu. Realizácia styku otca s maloleťou podľa nariadeného neodkladného opatrenia za súčasného stavu, kedy otec dieťa pri každom styku odvádza na matke bližšie neznáme miesto, nie je v záujme zdravého psychického vývoja maloleťového dieťaťa, keďže matka identifikovala, že problémy s maloleťou vznikajú v prostredí, kde sa otec s maloleťou zdržiava. Súd prvej inštancie preto obmedzil styk otca s dcérou a upravil stretávanie tak, ako vyplýva z výrokovej časti uznesenia. K obmedzeniu styku otca s maloleťou ako výraznému zásahu do rodičovských práv a povinností súd prvej inštancie pristúpil zo závažných dôvodov, ktoré vznikli počas konania na strane maloletej. Otec bude mať takto, i keď len v obmedzenej miere, súdnym rozhodnutím zabezpečený kontakt s maloleťou. Matke je uložená povinnosť dieťa na styk s otcom pripraviť, pričom v danom prípade ide hlavne o psychickú prípravu, keďže pri styku bude prítomná. Vzhľadom na skutočnosť, že klinický psychológ aj úrad práce, sociálnych vecí a rodiny doporučili vyšetrenie dieťaťa detským psychológom a otec dieťaťa odmieta dať súhlas s vyšetrením, je v záujme maloleťového dieťaťa, aby sa podrobilo predmetnému vyšetreniu, aby boli pravdivo zistené skutočnosti, ktoré tvrdí matka, a aby sa zabránilo prípadným negatívnym dopadom na psychiku dieťaťa v prípade, ak sa potvrdia slová matky. Z týchto dôvodov súd prvej inštancie návrhu matky na udelenie súhlasu za otca vyhovel. Po právnej stránke svoje rozhodnutie odôvodnil § 2 ods. 1, § 360 ods. 1, § 363, § 367 ods. 4 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“) a § 324 ods. 1, § 325 ods. 1 a § 329 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Žiline (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie otca uznesením z 13. septembra 2023 sp. zn. 14CoP/25/2023 uznesenie Okresného súdu Lučenec z 27. júna 2023 sp. zn. 17P/72/2023 vo výroku I. potvrdil, vo výroku III. odmietol a vo výrokoch II., IV., V., VI., VII. zmenil tak, že návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

2.1. Odvolací súd pri posudzovaní splnenia zákonných podmienok pre nariadenie neodkladného opatrenia dospel k záveru, že k potrebe nariadenia neodkladného opatrenia neboli dostatočne osvedčené rozhodujúce skutočnosti, a teda, že nie je v záujme maloletej, aby sa nestretávala s otcom v rozsahu styku upravenom rozsudkom Okresného súdu Bratislava III č. k. 39P/176/2021-23 z 29. septembra 2022. Matkou uvádzané dôvody pre nariadenie neodkladného opatrenia a matkou osvedčené skutočnosti nevytvárajú priestor pre obmedzenie styku otca s maloleťou. Pokiaľ matka poukazovala na správu klinickej psychologičky z psychologického vyšetrenia, z jej obsahu je zrejmé, že táto bola spísaná na základe informácií od matky a bez prítomnosti maloletej (dňa 09. júna 2023), avšak ani z nej nevyplýva potreba obmedzenia kontaktu otca s maloleťou. Zo správy nevyplýva, že by príčinou neobvyklého správania maloletej bol práve otec, resp. styk s otcom. Správu psychológa vo vzťahu k styku s otcom je možné nanajvýš vyhodnotiť ako odporúčanie na zmenu preberania a odovzdávania maloletej. V nadväznosti na ďalšie dôkazy predložené matkou (nečitateľná lekárska správa, zápisnica o trestnom oznámení z 20. júna 2023 a jej doplnenie z 21. júna 2023) odvolací súd dôvodil, že nepovažuje za osvedčené splnenie podmienok na nariadenie neodkladného opatrenia, t. j. že by sa realizáciou styku otca s maloleťou v rozsahu určenom posledným rozhodnutím ohrozovalo fyzické alebo psychické zdravie maloletej. Odvolací súd taktiež uviedol, že matka v návrhu neosvedčila potrebu nahradenia súhlasu otca na psychologické vyšetrenie maloletej, iba konštatovala, že otec jej ho udeliť odmietol, pričom nešpecifikovala, v akom zariadení sa má psychologické vyšetrenie realizovať a nepriložila tlačivo písomného súhlasu, na ktorom mal byť súhlas otca nahradený.

2.2. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie okresného súdu zmenil v napadnutých

výrokoch II., IV., V., VI., VII. podľa § 388 CSP a v napadnutom výroku I. potvrdil ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP. Odvolanie otca proti výroku III. uznesenia okresného súdu odvolací súd podľa § 386 písm. b) CSP odmietol ako podané neoprávnenou osobou, nakoľko rozhodnutie v tejto časti nebolo vydané v neprospech otca. O trovách odvolacieho konania odvolací súd s poukazom na § 58 CMP nerozhodoval.

3. Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podala matka (ďalej aj ako „dovolatelka“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovala z § 420 písm. f) CSP. Rozhodnutie napadla v rozsahu, v ktorom odvolací súd zmenil výroky IV., VI. a VII. uznesenia súdu prvej inštancie, t. j. napadla uznesenie odvolacieho súdu v časti o zamietnutí úpravy styku otca s maloletou za prítomnosti matky, o zamietnutí návrhu na nariadenie psychologického vyšetrenia maloletej a zamietnutí doby trvania neodkladného opatrenia do skončenia konania vo veci samej.

3.1. Matka namietala, že rozhodnutie odvolacieho súdu vychádzalo z neúplného zistenia skutočného stavu veci, pri ktorom odvolací súd odignoroval dôkazy predložené matkou a v odôvodnení sa s nimi nevysporiadal. Odvolací súd mal povinnosť zaoberať sa dôkazmi predloženými oboma účastníkmi konania a ak ich aj nepovažoval za relevantné, bol povinný aspoň zaujať stanovisko, prečo ich zohľadňovať nebude. Argumentovala, že odvolací súd mal k dispozícii ešte pred vynesením rozhodnutia správu zo psychologického vyšetrenia od PSYCHOVITAL s.r.o., ambulancia klinickej psychológie z 09. augusta 2023, tento dôkaz však odignoroval, nijako sa s ním nevysporiadal a v odôvodnení ho ani nespomenul, v čom matka videla základné porušenie procesných práv účastníka konania na spravodlivý proces. Súd podľa matky akceptoval dôkazy len jednej z procesných strán, čím vznikla procesná nerovnosť medzi účastníkmi. Práve spomenutá správa zo psychologického vyšetrenia je podľa matky zásadného významu pre posúdenie celého prípadu a vyhodnotenie miery rizika, ktoré hrozí maloletej pri realizácii styku s otcom. Odvolací súd sa v rámci dokazovania nevysporiadal s dôkazmi predloženými matkou a nepodporil ďalšie dokazovanie (odporúčaný znalecký posudok).

3.2. S poukazom na uvedené matka navrhla, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu v napadnutom rozsahu zrušil a postúpil vec na ďalšie konanie.

4. Otec navrhol dovolanie odmietnuť podľa § 447 písm. c) CSP z dôvodu, že smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. S poukazom na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) sp. zn. 5Cdo/77/2017 a 7Cdo/9/2023 uviedol, že v danom prípade nejde o rozhodnutie vo veci samej a ani o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Uplatnil si nárok na náhradu trov dovolacieho konania voči matke v rozsahu 100 %.

5. Generálna prokuratúra Slovenskej republiky vo vyjadrení k dovolaniu navrhla, aby dovolací súd dovolanie matky odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako procesne neprípustné, pretože smeruje proti rozhodnutiu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí tak, ako to prezumuje § 420 CSP. Uznesenie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 14CoP/25/2023 z 13. septembra 2023 je rozhodnutím odvolacieho súdu o neodkladnom opatrení, ktoré nemožno považovať za rozhodnutie vo veci samej v zmysle § 420 CSP, keďže bolo vydané v stále prebiehajúcom konaní vedenom na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 17P/72/2023, v ktorom súd koná vo veci starostlivosti o maloletú. Poukázala pritom na ustálenú judikatúru najvyššieho súdu.

6. Kolízny opatrovník sa k dovolaniu nevyjadril.

7. Konania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých sa od 1. júla 2016 riadia ustanoveniami CMP. Vzájomný vzťah medzi CMP a CSP je vymedzený v § 2 ods. 1 CMP, podľa ktorého sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak. CMP v § 76 až § 77a obsahujúcich niektoré ustanovenia o dovolaní „neustanovuje inak“, ak ide o prípustnosť dovolania v posudzovanej veci; prípustnosť dovolania matky bolo preto potrebné posudzovať podľa ustanovení CSP.

8. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastníčka konania (matka) zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia

pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

9. Dovolateľka vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd, ktoré sú vymenované v § 420 písm. a) až f) CSP. Najvyšší súd už v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/236/2016 (publikovanom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 19/2017) uviedol, že základným a spoločným znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je prípustné dovolanie podľa § 420 CSP, je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 420 CSP, dovolací súd prednostne skúma, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti v dovolaní tvrdenej procesnej vady v zmysle § 420 písm. a) až f) CSP pristúpi dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení. Z uvedeného je zrejmé, že ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a) až f) CSP irelevantné, či k namietanej procesnej vade došlo alebo nie.

11. Z judikatúry najvyššieho súdu (R 21/2018 a R 76/2018) vyplýva, že rozhodnutie o neodkladnom opatrení, ktoré spĺňa kritérium prípustnosti dovolania „vo veci samej“ a ktorým sa „konanie končí“ v zmysle § 420 CSP je také, ktoré konzumuje vec samu. Ide o prípady, kedy rozhodnutie o neodkladnom opatrení je iniciované a vydané ešte pred konaním vo veci samej, a zároveň na ktoré už nebude nadväzovať konanie vo veci samej. Ide teda o rozhodnutia, u ktorých sa nepredpokladá, že budú po ich vydaní dotknuté meritórnym rozhodnutím vydaným v súvisiacej veci. Rozhodnutia, ktoré nekonzumujú vec samu sú najmä tie, ktoré sú vydané v priebehu súvisiaceho konania vo veci samej.

12. V posudzovanom prípade odvolací súd uznesením z 13. septembra 2023 sp. zn. 14CoP/25/2023 uznesenie okresného súdu z 27. júna 2023 sp. zn. 17P/72/2023 vo výroku I. potvrdil, vo výroku III. (odvolanie, pozn. dovolacieho súdu) odmietol a vo výrokoch II., IV., V., VI., VII. zmenil tak, že návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. Dovolateľka napáda dovolaním predmetné uznesenie odvolacieho súdu v rozsahu, v ktorom odvolací súd zmenil výroky IV., VI. a VII. uznesenia okresného súdu. Dovolací súd preto skúmal, či napadnuté uznesenie odvolacieho súdu je rozhodnutím vo veci samej, prípadne rozhodnutím, ktorým sa konanie končí. Dospel k záveru, že prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nie je daná, nakoľko nejde o takýto typ rozhodnutia odvolacieho súdu. Z obsahu spisu vyplýva, že matka 27. marca 2023 podala na okresný súd návrh na zmenu styku s maloletým dieťaťom, pričom súčasne podala aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia. Konanie o zmenu styku je vedené pod sp. zn. 17P/72/2023 a nie je doposiaľ právoplatne skončené. Rozhodnutie o neodkladnom opatrení v posudzovanej veci nereprezentuje rozhodnutie vo veci samej, pretože bolo vydané počas prebiehajúceho konania vo veci samej, s ktorým je bezprostredne spojené. Dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu tak nemá povahu rozhodnutia vo veci samej a nie je ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí. Až súdne rozhodnutie vydané v riadnom mimosporovom konaní na základe vykonaného dokazovania a posúdenia najlepšieho záujmu dieťaťa je tým, ktoré upravuje pomery účastníkov konečným a meritórnym spôsobom.

13. Z uvedených dôvodov dovolací súd dovolanie matky odmietol ako procesne neprípustné podľa § 447 písm. c) CSP.

14. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd nerozhodoval, nakoľko o ňom rozhodne súd prvej inštancie v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

15. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.